

МЕТОДИ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

УДК 373

Педагогічні науки

Курінний О.В.

ст. викладач кафедри

іноземних мов

Сумського національного

аграрного університету

Анотація: Теза присвячена проблемі формування навички критичного мислення при вивченні іноземних мов. Проблема формування цієї навички є дискусійною галуззю досліджень у різних дисциплінах протягом довгого часу. Хоча серед фахівців вищої освіти існує спільна думка про важливість навичок критичного мислення, немає ясності щодо того, що таке критичне мислення.

Метою статті є вивчення принципів розвитку та використання навичок критичного мислення на заняттях з іноземної мови. Критичне мислення набуло великого значення завдяки чотирьом тенденціям: швидким змінам, збільшенню складності, посиленню взаємозалежності та збільшенню небезпеки. Критичне мислення є важливою проблемою у вищій освіті, а розвиток навичок критичного мислення є однією з основних цілей вищої освіти. На рівні університету навички критичного мислення є необхідними під час використання інтелектуальних інструментів, за допомогою яких можна правильно оцінити мислення загалом. У цьому випадку, використовуючи навички критичного мислення, студенти можуть використовувати інтелектуальні інструменти, які пропонує критичне мислення – концепції та принципи, що дозволяють їм аналізувати, оцінювати та покращувати процес мислення.

Ключові слова: критичне мислення, м'які навички, когнітивні здібності, освітні технології, латеральне мислення

Здатність критично мислити - те, що очікується від випускників вищих навчальних закладів. Критичне мислення набуло великого значення завдяки чотирьом тенденціям: швидким змінам, збільшенню складності, посиленню взаємозалежності та збільшенню небезпеки. Критичне мислення є важливою проблемою у вищій освіті, а розвиток навичок критичного мислення є однією з основних цілей вищої освіти [1, с. 28]. На рівні університету навички критичного мислення є необхідними під час використання інтелектуальних інструментів, за допомогою яких можна правильно оцінити мислення загалом. У цьому випадку, використовуючи навички критичного мислення, студенти можуть використовувати інтелектуальні інструменти, які пропонує критичне мислення – концепції та принципи, що дозволяють їм аналізувати, оцінювати та покращувати процес мислення.

Метою тези є вивчення методів та принципів розвитку та використання навичок критичного мислення на заняттях з іноземної мови.

Що стосується викладання, то одним з можливих способів підвищення поінформованості студентів про критичне мислення є їхнє безпосереднє залучення до критичного мислення та діалогу з іншими, щоб вони могли замислитися над своїм власним процесом мислення та усвідомили свої розумові процеси за допомогою задання питань та обговорення. Під час викладання англійської мови хтось може стверджувати, що студентам не потрібно виходити за рамки простого розуміння слів та речень. Проте ті студенти, які використовують критичне мислення, краще навчаються, тому що вони набагато глибше розуміють сенс. Оскільки навчальні програми з англійської мови продовжують використовувати більше контенту для навчання англійської мови, стратегії критичного мислення дають студентам можливість аналізувати та обробляти інформацію способами, які найкращим чином підходять для цього. Пандемія Covid-19 привнесла до нашого життя нову норму. Інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ), а також інструменти освітніх технологій (ed-tech) вийшли на перше місце, як єдиний засіб освітньої діяльності. Обсяг доступної інформації та очікуваний рівень знань загалом та рівень технічних

знань кожної людини збільшилися у геометричній прогресії, а час, необхідний для навчання та адаптації до змін, різко скоротився. Для досягнення великої кількості інформації, що оточує студента звідусіль, йому потрібно використовувати навички критичного мислення для того, щоб розрізнати, що є істиною, а що є фейком (тобто неправдивою інформацією).

Критичне мислення включає безліч когнітивних здібностей: ставити питання, розуміти, міркування, робити висновок, інтерпретація, судження, прийняття рішень, мозковий штурм, експеримент, вирішення проблем, творче мислення, вивчення різних можливостей, незалежне мислення, робити логічні висновки, аналіз, синтез та багато іншого. [2, с.25]

Учні стають відповідальними за навчання лише тоді, коли вони навчені критично мислити, використовувати незалежно від вчителя індивідуальні навчальні завдання.

Типи завдань, які дозволяють учням критично мислити:

1. Опитування. Опитування дозволяє викладачам та учням спільно генерувати:

а) відкриті питання для організації обговорення у класі тексту/концепції вчитися

б). запитання/завдання для оцінки конкретної концепції навчання

чи майстерність. Питання допомагають учням зрозуміти прочитане на фактичних рівнях, брати участь у процесі навчання (внутрішня мотивація), пізнавально взаємодіяти з текстом під час читання та брати участь у дискусіях, які запропонують найкраще середовище для вивчення мови, прищеплюючи сміливість ставити запитання.

2. Навчання, засноване на проблемі: коли учням ставляться завдання та заохочується їх вирішення. Якщо використовувати мову для вирішення поставлених завдань індивідуально або в парах/групах, їх ентузіазм у пошуку вирішення проблем буде вищим. Такі дії заохочують здатність студентів до латерального мислення, оскільки вони проводять мозковий штурм різних можливих рішень проблем та обирають одне з найкращих.

3. Логічні аргументи (критичне читання): побудова аргументів та протидія аргументам інших, вивчення норм чи причин розуміння прихованої логіки будуть цікавими завданнями учнів.

4. Передача інформації. Навчальні завдання дозволяють учням перетворити словесний текст на невербальний (графічне уявлення тексту). Доведено, що такий акт може покращити вивчення мови та ясність думки. Цей процес дозволяє передавати навички з одного контексту навчання в інший.

5. Прийняття різних точок зору: Знайомство учнів з різними культурами (через різні тексти) та пошук відповідей підвищує терпимість до чужих ідей, розширює область їх мислення та покращує їх навички спостереження. В результаті знайомства з різними точками зору учні розвивають толерантність, оскільки вони розуміють безмежність та різноманітність світу, в якому живуть, на додаток до неупередженого мислення та співпереживання іншим.

Навички критичного мислення необхідні в кожній галузі на будь-якому рівні кар'єри, від співробітників початкового рівня до топ-менеджерів. Люди з гарним критичним мисленням можуть працювати як самостійно, так і з іншими, щоб вирішувати проблеми.

Такі проблеми, як неефективність процесів, управління або фінанси, можна покращити за допомогою критичного мислення. Через це роботодавці цінують і шукають кандидатів, які демонструють сильні навички критичного мислення.

Як мислити критично

Ось кроки, які студент може зробити, використовуючи критичне мислення для вирішення проблем при навчанні:

1. Визначити проблему.
2. Зробити висновки про те, чому існує проблема і як її можна вирішити.
3. Зібрати інформацію чи дані щодо проблеми шляхом дослідження.
4. Упорядкувати та відсортувати дані та висновки.
5. Розробляти та виконувати рішення.
6. Проаналізувати, які рішення спрацювали, а які ні.
7. Визначити шляхи вдосконалення рішення.

Література

- 1.Dewey J. How We Think. Dover Publications, Inc.: Mineola, NewYork, 1997, 240p.
- 2.Murawski L. Critical Thinking in the Classroom...and Beyond. Journal of Learning in Higher Education, 2014, №10, pp.25-30